

פרשת ויקרא
ז' ניסן ה'תשפ"ה
שנה י"ג גליון כ"ד

סדר קריש	מוצש"ק	הדלקת	לעיקוואוד
9:05/9:46	8:38	7:06	לעיקוואוד
9:03/9:45	8:38	7:06	ברוקלין
8:55/9:32	8:18	6:24	ירושלים
8:56/9:33	8:16	6:40	בני ברק
8:56/9:33	8:17	6:33	אלעד
8:56/9:33	8:17	6:24	בית שמש

רחמי עלי

ליקוטי מאמרים ודברי חיזוק ואמונה מספרים הקדושים על פרשת השבוע

ויקרא אל"ף זעירא.

מובא בבעה"ט, אל"ף דויקרא זעירא שמשא היה גדול ועניו לא רצה לכתוב אלא "ויקר" כאלו לא דבר הקב"ה עמו אלא בחלום כדרך שנאמר בבלעם (במדבר כג, ד) כאלו לא נראה לו השם אלא במקרה, ואמר לו הקב"ה לכתוב גם האל"ף ושוב אמר לו משה מחמת רוב ענוה שלא יכתבה אלא קטנה יותר משאר אלפי"ן שבתורה וכתבה קטנה, ע"כ.

וקשה, דאם משה רבינו רצה מחמת ענוה לכתוב אל"ף זעירא, הו"ל למיכתב כן במקום אחר ולא הכא, בכל מקום אחר בתורה בר מהכא, דהרי הנפק"מ הכא בין אל"ף זעירא לאל"ף גדולה הוא, ויקר לויקרא, נפק"מ בין טומאה לטהרה. אלא י"ל דהא גופא רצה מרע"ה ללמד אותנו: מהו הנפק"מ בין טומאה לטהרה? אל"ף זעירא! דבר קטן יכול להוציא את האדם מן הטומאה אל תוך הטהרה (ולהיפך חלי').

מחשבות לב

אדם כי יקריב מכם קרבן לה'.

וברש"י, למה נאמר מה אדם הראשון לא הקריב מן הגול שהכל היה שלו אף אתם לא תקריבו מן הגול.

נראה לבאר הכוונה, שכשם שאדם הראשון אשר היה יחידי בעולם וכל העולם היה שלו, אעפ"כ היה יודע אשר הכל של הקב"ה לבדו, שהרי הוא לא עמל בכל הקניינים הללו ולא גידלם ולא טיפחם אלא בא לעולם שכולו מוכן ומתוקן מידו של הקב"ה, כמו כן צריך האדם לדעת תמיד שאעפ"פ שהוא בעולם העשייה ונושא ונותן וקונה ומוכר וזורע וקוצר, הרי הכל מידו המלאה הפתוחה והרחבה של הבורא ית"ש, ואין לו משל עצמו שום קניין בעולם, ...כי הכל שייך אך ורק להקב"ה לבדו

באר יעקב, להרה"ק מנדבורנה ז"ל, ויקרא סימן יג בתו"ד

אדם כי יקריב מכם קרבן לה'.

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו וגו'. ופירש רש"י אליו היה מגיע הקול שהוא לבד שמע וכל ישראל לא שמעו, ויש לומר בזה בדרך רמז על פי ששמעתי מן אא"ז זללה"ה על הגמרא (אבות פרק ו משנה ב) בכל יום בת קול יוצאת מהר חורב וכו' והקשה ממה נפשך וכבר נדפס הוא בספר הקדוש תולדות יעקב יוסף, וביאר הוא ז"ל כי הבת קול הוא הרהורי תשובה הבאים לאדם בכל יום ומי שיש לו דעת תיכף כשבא לו הרהור תשובה אזי מבין הוא שזהו מן הכרוז שמכריזין שובו בנים שובבים ומיד מפשפש במעשיו ושב בתשובה שלימה אבל מי שאין בו דעת אינו מרגיש כלל בהרהור תשובה שבא לו ואינו פונה אליו כלל, וזה יש לומר שרומז רש"י בפירוש הפסוק (בראשית א, ה') ויקרא היינו מה שקוראין ומכריזין בכל יום שהוא הרהורי תשובה אל משה רק אליו מגיע הקול היינו מי שהוא בבחינת משה סוד הדעת אבל כל שאר ישראל שאינם בבחינת דעת לא ישמעו כלל את קול הכרוז כי אינו משים על לב כלל הרהור תשובה הבא לו וקל להבין.

דגל מחנה אפרים

קרבן לה'.

חלק ממצוות התורה מוגדרות כ"חוקים" – מצוות שאין ידוע טעמן, ואעפ"כ

בנ"י מקיימים דווקא מצוות אלו באהבה ובחיבה יתירה, ביודעם שכל מה שמצווה הקב"ה יש בו טעמים וטודות נפלאים. מהמיוחדות שבהן הקרבנות, שקדושתם היתה עצומה ומעלתם היתה יתירה מכל מצוות התורה.

ואעפ"כ הביאו הראשונים כמה טעמים להקרבנות. הרמב"ן (ויקרא א, ט) מבאר שהמקריב בהמה לקרבן צריך לחשוב ולהרגיש שכל הנעשה בבמהה זו נעשה בו עצמו; הוא עכשיו נשחט, ואת חלבו ודמו מקריבים על גבי המזבח לפני ה', וע"י מחשבה זו מתכפר לו חטאו.

...והנה ידוע שהתפילה היא במקום הקרבנות, דכתיב: "ונשלמה פרים שפתינו" (תהי"ד, א). ובמובן הפשוט, כשם שקרבן הוא ביטוי להתבטלותו של האדם לפני בוראו עד כדי שפיכת דמו למענו ית', כך התפילה היא רגש של התבטלות גמורה לפני הבורא. היינו ההכרה שכל מה שיש בעולם בכלל, ובעולמי בפרט, הכל ממנו ית', והכל שלו ורק בידו לתת. לכן, בכדי שתהיה התפילה שלימה, צריך שייכלל בה ביטוי למסירת נפש והתבטלות מעשית לפני הקב"ה. אך לפעמים רואים אדם שהגיע מאוחר לבית הכנסת, או מפני שהיה לו קשה לקום בבוקר מהמיטה, או מפני איזה עסק או שיחה שהיו לו לפני התפילה, וכתוצאה מאיחורו כל מהלך התפילה הוא ממזר בחופזה ובדילוגים מתחילת התפילה עד שמו"ע כדי להספיק להתפלל עם הציבור, ובסוף התפילה ג"כ חוטף ומדלג בכדי לצאת לעסקים דחופים, וסוף דבר – היום קצר לו והתפילה מרובה לו...

ענין זה בעצם נוגע לכבוד שמים. הרי הכבוד הפשוט ביותר שאפשר לתת לאחר, הוא להקדיש לו מעט זמן. וכי יש עלבון גדול יותר מלומר לאדם 'אין לי פנאי בשבילך'?

הרי בזמן התפילה מדברים אנו אל השי"ת, ובעצם אין לנו זמן, אלא אנו ממחרים לגמור את עסקנו בתפילה במהירות, וחוטפים כמה מילים, כמו: 'אני צריך חיים, פרנסה, רפואה ועוד ועוד, שלום שלום...' חולצים את התפילין ובורחים. והיכן הדרך-ארץ?!

ומאחר ולפעמים באמת לחוצים בזמן, יש להקדים ולבוא יותר מוקדם. אם למשל זמן התפילה בשעה שבע בבוקר, להגיע לפחות עשר דקות לפני כן, וזה כבר עושה שינוי גדול בכל התפילה כידוע לכל אחד. ואין לך דבר חשוב כמו עסק התפילה, ומי שיעבוד את בוראו כך, ודאי שכל תפילותיו תתקבלנה – כקרבנות וניחוחים.

הגה"צ ר' שמשון פינקוס ז"ל, תפארת שמשון ויקרא, תפילה מתוך מסירות נפש בתו"ד

והסיר את מראתו בנצתה והשליך אתה אצל המזבח.

רמז לו, יעשה כל יכלתו ליזון ולהתפרנס מיגיעו. ועל כן זפק קרבנו, וכסותו הוא נצתו, יוסר חוץ למזבח. לרמזו לו, לא יקח לחם לאכול ובגד ללבוש רק משלו. כי על כן לפי שדרך העני לאכול וללבוש מאחרים, על כן קרבנו, זפק מאכלו ולבושו ידחה מעל המזבח. ולרמזו לדל אל יתן עיניו במאכלי העשיר ולבושו הטוב. מה שאין כן בהיות הדל נהנה מיגיעו, כי לא יאכל לשבעה ולא יכסה עתיק. על כן רמז לו יתברך, כי ישית לבו, כי הנאה זו הבאה לו מן העשיר, הוא דבר עובר, ומדי עברו והיה כלא היה.

אלשי"ך הקדוש, בתו"ד

רהשי ההלכה

פסקים וביורוי הלכות בדברים
המצויים הלכה למעשה מפסקי
מורן בעל שבט הלוי זצ"ל

בעריכת
הרה"ג ר' ישכר דוב שטיין שליט"א
מור"ן באלעד
בפיקוח הרב הגאון ר' משה שטיין שליט"א
רב דקל חסידים בני ברק, מו"ץ בשבט הלוי
ונח"ס פסקי מורן ישיבת מור

פסקי הלכות מהלכות ערב פסח שחל בשבת

א. שבת קדש פרשת ויקרא - ז' ניסן: כשחל ערב פסח בשבת דורשין דרשת שבת הגדול בשבת הקודמת, כדי להזהיר ולהורות בהלכות הנחוצות לפסח, ובהלכות ערב פסח שחל בשבת, שידעו כיצד לנהוג בהם (שו"ע סי' תכ"ט ומשנ"ב סק"ב, וסי' תל"ב סק"ב), הפיוטים לשבת הגדול נאמרים בשבת הבאה שבת ערב פסח, במוצאי שבת"ק לאחר תפלת ערבית אומרים ויהי נועם ואתה קדוש ככל מוצ"ש כיון שיום שיש מותר במלאכה שאינו ערב פסח.

ב. תענית בכורים: הבכורים מתענים בשנה זו ביום ה' י"ב ניסן והנהוגים לסיים מסכת ולאכול בסעודת הסיום מסיימים מסכת ביום זה (שו"ע סימן ת"ע ס"ב וע"ש בשו"ע ד"א) שבשנה זו אין מתענים כלל וע"כ לדינא קילא תענית שנה זו ממשאר שנים, ובשעת הדחק כשאין אפשרות להשתתף בסיום ביום כיון שהוא יום עבודה רגיל ויש הנוסעים לעבודה השכם בבוקר הורה מורן זצ"ל שיש לסמוך על דברי שו"ת חוות יאיר סי' ע' שהובא בפ"ת י"ד סי' רמ"ו סק"ח (דאם עשה סיום בלילה גם יום המחרת הוא בכלל השמחה בסעודת הסיום) ועל כן יעשה סיום בלילה הקודם וא"צ לצום ביום המחרת (מבית לוי מועדי השנה פרק ע"ו וע"ש בסוף הספר במכתבי תורה ממו"ן זצ"ל סי' ו' דאין להקל בכך רק בשעת הדחק היות וסעודת סיום בער"פ עושים עפ"י רוב רק דרך שיגרא וע"כ בשנים רגילות אין להקל).

ג. זמן בדיקת חמץ: ביום חמישי בערב אור ל"ג בניסן בודקין החמץ בברכה ומבטלין לאחר הבדיקה באמירת כל חמירא כבשאר השנים (שו"ע סימן תמ"ד ס"א ומשנ"ב סק"א), לאחר הבדיקה יצניע את החמץ שצריך לאכילת הלילה, למחר יום ו', ולסעודת השבת, במקום שמור שלא יתפזר ע"י קטנים או בעלי חיים, וכן יזהר מנתת לאכול חמץ רק במקום מיוחד כדי שלא יתפזר החמץ בביתו, ולא יאכל ע"ג שטיח, או ע"ג כסאות שיש בהם חריצים וקשה לנקותם, וכן ינער היטב את בגדיו לאחר האכילה כדי שלא יתפזר חמץ בבית, וכן יזהר שלא יפזרו הקטנים חמץ בבית, ולכן ישתדל לתת להם חמץ שאינו מתפזר כ"כ לפירורים, ואחר כל אכילה ילקט את כל הפירורים, ויזרוקם לאשפה שברשות הרבים, ולאשפה שבחצירו לא יזרוק רק כשחא"י לו שיבואו לפנות את האשפה קודם הפסח.

ד. תפילת שחרית יום שיש י"ג ניסן: בתפלת שחרית ביום שיש אומרים מזמור לתודה ולמצנח (שהרי אינו ערב יו"ט), ואין צריכים להקדים את התפלה כבכל השנים שמשכימין מפני סוף זמן אכילת חמץ, שהרי מותר מן הדין באכילת חמץ כל היום.

ה. זמן שריפת חמץ: זמן ביעור חמץ הוא בזמנו כבכל שנה קודם סוף זמן שעה חמישית, לא שרף בזמנו ישרפנו כל היום (בשו"ע סי' תמ"ד ס"ב כתב דטוב לבער בער"ש קודם חצות כדי שלא יבואו לטעות בשאר שנים לבער אחר חצות ובמשנ"ב סק"ט כתב דלא דוקא ור"ל בתחילת שעה חמישית כמו בשאר שנים, וע"י בדע"ת למהרש"ם שמדייק מלשון השו"ע שאי"צ לבער בשעה חמישית שהוא מדרבנן והו"ל גזירה לגזירה אמנם המנהג הוא כמש"כ במשנ"ב), אבל אין מבטלין את החמץ לאחר שריפתו באמירת כל חמירא כבכל שנה (שהרי עדיין יש ברשותו חמץ לצורך סעודת השבת) וביום השבת יבטל החמץ באמירת כל חמירא קודם שעה חמישית שהוא סוף זמן שריפת חמץ בכל שנה (רמ"א ומשנ"ב שם סק"י).

ו. זמן מכירת חמץ: את החמץ מוכרין לגוי קודם סוף זמן שריפת חמץ כבכל השנים, וגם בעלי החנויות המוכרים חמצם לגוי לא ימכרו חמץ לאחר זמן הביעור משום שמכירת החמץ בזמנינו הוא בכלל הביעור שזמנו גם בשנה זו הוא כבכל שנה כדי שלא יבואו לטעות בשאר שנים (כ"כ בדורשי הצ"ח דרוש ל"ז אות כ' ובשו"ת מהר"ם שיק או"ח סימן ק"כ וכן הביא בדע"ת סימן תמ"ד מזכור לברכה וכו"כ בשדי חמד מערכת חמץ ומצה סימן ט' אות ל"ה אמנם בדע"ת שם כתב המהרש"ם שיש להקל למכור סמוך לשבת וכו"כ בשו"ת ערוגות הבושם סימן ק"ג לעיקר ההלכה אלא שלמעשה חשש להומרת מהר"ם שיק ומנהג מורן זצ"ל להחמיר כמהר"ם שיק אלא שלא היה כתב את שעת חלות המכירה ואז המכירה חלה סמוך לשבת ובה יש תקנה למי שצנע וכו"כ בשו"ת שבט הלוי ח"א סי' קט"ז אות ד' (וע"י שדי חמד מערכת חמץ ומצה סי' ט' אות ל"ה שו"ת ערוגות הבושם סי' ק"ג) וזה הוא דלא כמהר"ם שיק שס"ל שיש לכתוב שהמכירה חלה בשעה חמישית כבשאר שנים ע"ש טעמו). את מזון ב' הסעודות שמשאיר לשבת אין מוכרים במכירת החמץ לגוי (ת' שבט הלוי ח"ט סי' קט"ו), בשטר המכירה שעושה הרב עם הגוי שכותב בו שמשכיר את הבית לגוי, יש לכתוב באר"י לכל הפחות לתשעה ימים ובחול"ל עשרה ימים, ולכתוב תאריך המכירה ביום י"ג [במקום מכירת י"ג שעושים כל שנה קודם בדיקת חמץ יכתוב מכירת י"ב].

ז. הגעלת כלים: בשנה זו מותר להגעיל כלים במשך כל יום שיש י"ג בניסן [ודלא כבשאר שנים שיש להזהר להגעיל קודם שעה חמישית וכמש"כ הפוסקים בסימן תנ"ב ס"א] אף שהוא לאחר זמן ביעור חמץ (מבית לוי מועדים פרק ע"ו בשם מורן זצ"ל דהפוסקים לא הזכירו להחמיר משום לא פלוג רק בביעור חמץ וי"א גם במכירת חמץ ולא בשאר דברים ובמלאכה מצינו להדיא שהקילו).

ח. מלאכה ותספורת ביום שיש י"ג ניסן: מותר לעשות מלאכה להסתפר ולקצוץ צפרניים כל יום שיש (שע"ת סו"ס תמ"ד מפסח מעובים לבעל כנה"ג דא"צ להחמיר אפי' דרך חומרא שלא לעשות מלאכה אחר חצות, כה"ח סק"א, וע"י בבה"ל סי' תס"ח ס"א ד"ה מחצות ולמעלה, וע"י סי' רנ"א דין ער"ש).

ט. סתימות, כתרים, גשרים: מי שיש לו בפיו סתימות, כתרים, גשרים, טבעות שיניים וכדומה, יש לו להיזהר שלא לאכול חמץ חם בתוך מעל"ע לסוף זמן אכילת חמץ (שהוא למחרת בשבת בבוקר), וכן מי שיש לו טבעות בשיניים ינקה היטב ויזהר כנ"ל, ובשבת קודש בבוקר לאחר הסעודה יחזור וינקה היטב.

י. הכנת המאכלים לשבת: יש כמה דרכים כיצד לבשל את תבשילי השבת והדרך הטובה ביותר היא לבשל בכלי הפסח (ע"י משנ"ב ס"ב תמ"ד סק"ד בתו"ד וז"ל כתבו הפוסקים שטוב שישלשו בכלים חדשים המכונים לפסח) ולהעבירם לכלי אחסון חד פעמיים שאפשר לזרוקם וכן טוב להשתמש בכלי אכילה חד פעמיים, ואם רוצה להעביר מכלי הפסח לכלי חמץ ימתן עד שיתקררו המאכלים שלא יתחברו ע"י העירוי (ע"י שעה"צ שם סק"ד בשם פמ"א) או שיעבירם לכלי אחר של פסח ומכלי שני זה יערה לכלי חמץ נקיים.

אפשר גם לבשל בכלי חמץ, אבל אין לבשל תבשילי חמץ שנדבקים בכלים (שו"ע שם ס"ג כיון שיצטרך להדיחם ואין ההדחה לצורך שבת), וגם שאר מאכלים שנדבקים בכלים לא יבשל כי יבוא ע"י להדיח כלים באופן האסור בשבת (כי רק קינוח מותר ולא הדחה גמורה, ע"י שו"ע ורמ"א סי' תמ"ד ס"ג ומשנ"ב שם), ואם מבשל בכלי חמץ לא יבשל ע"ג הכיירים של פסח וגם לא ישהה חמץ בכלי חמץ ע"ג כירה של פסח.

יא. אפית מצות מצוה: בערב שבת י"ג ניסן אחר חצות אופין מצת מצוה, כמו בכל ערב פסח (שו"ע סי' תנ"ח ומשנ"ב ס"ק ד"ה), אבל אין צריך לומר בשעת האפיה "כל הפירורין יהיו הפקר" כבשאר השנים שהרי החמץ עדיין אינו אסור (מן החתם סופר זצ"ל היה אופה מצות במוצאי שבת קודש ליל יו"ט, וע"י מבית לוי שאמר מורן זצ"ל שזה היה שייך רק כאשר כל א' אופה כמות קטנה לעצמו בביתו ולא במאפית מצות, שמלבד חשש חמץ יש כמה הלכות בהלכות יו"ט שצריך לדקדק).

יזהר להפריש חלה מן המצות מיד לאחר האפיה כדי שלא ישכח [ואם שכח ונזכר בשבת או ביו"ט, אין להם תקנה באר"י, ובחול"ל אוכל והולך ומשייר מעט ואח"כ מפריש במוצאי יו"ט].

יב. מקום אכילת סעודות שבת: מותר לעשות קידוש ולאכול כזית פת (ולכתחילה יש לאכול יותר מכביצה בסעודת שבת) בחדר אחד ולהמשיך את הסעודה בחדר אחר אפילו כשאינו אוכל שם פת (דלצורך מצוה מותר לעקור ממקומו אפילו כשאניה מצוה עוברת כמש"כ בבה"ל סי' קע"ח ס"ב ד"ה עוברת בשם המאור וזה נחשב ג"כ צורך מצוה שלא יתפור החמץ ע"י שו"ת מנחת יצחק ח"ו סי' מ"ח, וע"י בכל זה באריכות בברורי הלכות בשבוע עעבר).

המשך ההלכות בגליון חג הפסח שיחולק בערב שבת ערב פסח הבעל"ט בס"ד.

הילולא דצדיקא

גלב"ע
ז' ניסן תקי"ב

הרה"ק
רבי יצחק מדראהביטש זי"ע

אלה תולדות

רבינו הוותיק וחסיד המופלא איש אלוקי, (תורי זהב להרה"ק מזלאזויץ פנחס ד"ה צו), ואשר עליו העיד הרה"ק אור שבעת הימים מרן הבעש"ט הק', שאם יהיה עשרה פרסאות סמוך לעיר דראהביטש, אזי מחוייב אני לנסוע לשם, כי שם דר רבינו יצחק בן ר' יוסף זלה"ה, ואם לא אסע, תשאל אותי השכינה הקדושה בן יחיד יש לי בעולם הזה, ואתה קרוב אצלו לערך עשרה פרסאות, ולא באת אצלו לקבל אפי שכינתא, (זקן ביתו למהרה"א מקאמאראנא זצ"ל עמ"ס אבות פ"א מ"ה אופן ט), עוד העיד עליו הבעש"ט הק' ואמר כאשר בא הרה"ק מהרה"מ מזלאטשוב זצ"ל בפעם הראשונה לדרב הבעש"ט הק', וז"ל, 'ונדעו שהאיש הזה [הרה"ק המהרה"מ מזלאטשוב] הוא בן הרב הקדוש מ"ה יצחק מדראהביטש, והנני אספר לכם אשר אביו של זה, נתנו לו מן השמים נשמה קטנה אשר אין כמעט בדרך נשמה קטנה כמוה, והוא הגביה אותה למעלת התנא הקדוש רשב"י, (אגרא דפירקא אות כט), עוד העיד עליו הרה"ק רבי אורי 'השרף' מסטרעליסק זצ"ל, 'שהוא [בנו הרה"ק הר"י יחיאל מיכל מזלאטשוב זצ"ל] היה דור עשירי בעלי רוח הקודש, וכי אביו הוא אא"ז הרה"ק אור עולם ר' איציקל מגיד דק"ק הארחוב ודראהביטש זצ"ל תיקן אלף גלגולים טרם שהביא נשמת בנו הקדוש הנוכר לעולם הזה, (המהרש"ם מבערזאן בהסכמתו על ספה"ק מים רבים), ה"ה הרה"ק רבי יצחק - המכונה ביראת הכבוד 'רבי איציקל מדראהביטש זצ"ל, נולד בערך בשנת תנ"ה לאביו הרה"ק רבי יוסף ספראוידליווער 'איש אמת' בלשון מדינתו, והיה נקרא כן גם בפי שאינם בני ברית, שהוקירוהו על היותו איש אמונים, שכל כולו דבוק במידת האמת. ולאמו הצדקנית מרת יענטא ע"ה, שהיתה מפורסמת בכינויה 'יענטע די נביאה' (ראה ב'מים רבים' דברים נשגבים עליה), נכדת המקובל האלוקי רבי מאיר [מהר"ם] פאפירש, מגורי האריז"ל. שורש בית אבותיו חוטר מגזע אראלים ותורשישים, עד רש"י הקדוש ולמעלה בקודש.

התקרבותו להבעש"ט הק'

רבינו התחבר לדרכו להיות מוכיח בשער העיר, ורבים השיב מעון בהיותו מוכיח בשער ומגיד מישרים בקהילות הקודש, תחילה בעיר נאוויפאליע שבוואהלין, לאחר מכן בבראד שבגליציה, שם הצטרף לחכמי 'הקלויז' הידוע, המה הרה"ק רבי חיים צאנזער זצ"ל ותלמידו הרה"ק רבי משה מאוסטרהא זצ"ל בעמח"ס 'ערוגת הבושם'. כן הכיר שם את הגה"ק רבי יצחק הלוי הורוויץ, המפורסם בשם 'ר' איציקל האמבורגער', ולאחמ"כ אף הצטרף וישב כדיון בבית דינו בהאמבורג. לימים הצטרף רבינו להיות מגדולי תלמידיו של הרה"ק אור שבעת הימים הבעש"ט הק' ע"י מעשה שהיה. כי רבינו היה לו ענין שתיכף שאמר 'בידך אפקיד רוחי' מיד נרדם. ואם אירע שלא יכול לישון, היה יודע שעשה איזה חטא, ואינם רוצין לקבלו עד שיעשה תשובה. ופעם

אחת פשפש ולא מצא, עד שבדק וחקר, שהיה עומד במסיבת לצים, שעשו ליצנות ממרן אלקי הבעש"ט, והוא שתק ולא מיחה. ותיכף עמד ממיטתו, וצוה לעגלון שלו שיאסור לו הרכב ונסע תיכף לק"ק מעזיבוש לבקש ממנו מחילה, ומרן [הבעש"ט] לא הכירו מעולם ולא היה מכיר אותו שום אדם במעזיבוש, והלך הרב רבי יצחק לבית מדרשו של מרן להתפלל, ועמד שם בזוית להתפלל, ובעת קריאת התורה קרא אותו מרן [הבעש"ט], 'מורה מורנו ר' יצחק ב"ר יוסף, ואמר לו הבעש"ט [בנעמח] שלום עליכם, מורי ורבי התלוצץ על הבעש"ט ונסע דרך כזה?, והבעש"ט מוחל בלב שלם! (נתיב מצותיך למהרה"א מקאמאראנא - נתיב היחוד שביל ד' סוף אות ד).

עוד סיפר, כי כאמור מתחילה ישב רבינו בהקלויז הידוע שבבראד, ששם היה מוסכם בין הגדולים דשם שהיו נמנים על במנין עשרה, שלעולם לא יהיה התורה נפסק מבית המדרש אפילו לרגע אחת. וכך עשו (הסכימו) ביניהם, כשזה לומד, חבירו מותר לו לישן, וכן כולם. ועבור זה היתה השכינה הקדושה שרויה שם תמיד, וזאת לא ידע אלא רבינו מרן הבעש"ט זלה"ה. לזה היה שולח להם בכל שנה ושנה, אדום זהב אחד, על תיקון לביהכ"נ הזה. לימים אחר כמה דורות, באו כמה רשעים צפופים, עזי פנים שבעיר, להכעיס השי"ת, ובטלוהו, וישלחו [את] החברייא קדישא ממקום הזה, והיו מתפרדים אלו תלמידי חכמים משם, ומבטלים מלימודם שם כלל. ואז אמר מרן הבעש"ט זלה"ה, שהשכינה הקדושה מקוננת, שאין לו מקום לשרות שם, ותיכף ומיד יצא כרוז מאת הקב"ה בזה"ל, אל תדאג ח"ו, כי יש לי בן יחיד בעולם העשיה הזה, הנקרא בפי כל רבי איציקל דראהביטשער, שם תשרה כל ימי חייו. כל זה שמע אאמ"ר זלה"ה מתלמידי בעש"ט זלה"ה ששמעו מרבים. (בן ביתי למהרה"א מקאמאראנא וירא)

גדולים צדיקים

בעיר אוסטרהא היה גביר אחד מפורסם ונדבן, שמו ר' יוזאף, והיה לו ביהכ"נ שם והחזיק עשרה תלמידי חכמים... פעם אחת חלתה בתו היחידה, והרופאים אמרו עליה נואש, כי הגיעה עד שערי מות, והלך ואמר להמנין שלו: מלבד שאני נותן לכם לחם חקכם, אני נותן לכל אחד אדום רובל כסף, ואבקש מכם שתתענו ותאמרו תהלים ואפשר תעוררו רחמים עליה, וישלח לה ה' רפואה שלמה. וכן עשו. אך בתוך המנין היה הרב ר' יצחק מדורוביטש ולקח האדום ר"כ שלו והלך לביתו וצוה לזוגתו לכו תיכף ומיד לשוק לקנות דגים ובשר וכל מטעמים, והכיני למעני סעודה גדולה, וכן עשתה. והשי"ת שלח עזרו מקודש, ובת ר' יוזאף נתרפאה, ועשה אח"כ סעודת הודיה להמנין. והיה בלב הת"ח טינא בלבם על ר' יצחק מה שלא התענה בו ביום, וספרו בעת מעשה לר' יוזאף, ותמה מאד ר' יוזאף על זה, כי ידע שהרב ר' יצחק איש גדול, ושאלו מה היה כוננת בזה. וענה טעמי ונמוקי עמי, כי בשמים כבר הורגלו עם

תעניתים וסגופים שלי, וכהיום כשעשיתי סעודה גדולה נעשה רעש בשמים, מאין בא הרחבת הדעת וגדלות המוחין לר' יצחק, וענה מלאך אחד לפי שנחלה לר' יוזאף בתו יחידתו נתן לו לבד מהיציאה עוד אדום ר"כ. ופסקו מן השמים שזכות זה תגן עליה, וישלחו לה רפואה מן השמים... (ארץ החיים בשם הפנקס מאוסטרהא תרפ"ז, מע' י אות רל).

עוד פעם אחת היה גשם שוטף על הסוכה, בחג הסוכות, ולא היה יכול הגה"ק רבי יצחק הלוי מהאמבורג לקיים מצות הסעודה, וסיפרו לו כי איש ריבו הדיין המוכיח הנ"ל, יושב עם חברייא שלו בסוכה, באין גשם מפריע לתוכה. והלך בעצמו לתוך הסוכה וקיים שם סעודתו, אף שהיה נגמר בעיניו כי אך לבדו האמת והצדק, עכ"ז בדבר שהיה נוגע לכבוד שמים לא השיג בכבודו, אף שמזה ימצא חשיבות לאיש ריבו במופת גדול... (שם).

"הרב המנוח החסיד מוה"ר יצחק דראהביטשער זלה"ה פעם אחת היה תועה בדרך, ובא בלילה ביער גדול, והיה מיחד יחוד אחד, וע"י היחוד עשה טובה גדולה להשר של היער, ועי"ז היה השר הנ"ל מוליך אותו לעיר מקום חפצו כהרף עיף" (מבשר צדק זלאטשוב, פ' קרח ד"ה וגם את. וראה בס' "גל מחנה יהודה" סטרעטין ע' ג אות ו). סיפר הרה"ק רשב"י מפרשיסחא מהגאון מ"ה יצחק הלוי הורוויץ ז"ל שהיה אבד"ק האמבורג, ומקודם זה היה בבראד על מקום אביו הר' יוקל סג"ל הורוויץ, והיה אז דיין הרב החסיד הקדוש ר' איציקל דראהביטשער והיה דין תורה, שירשיים היה להם שטר חוב על אחד, ותבעוהו לדון, והלוה השיב שפרע. ופסק הגאון מ' יצחק הנ"ל שישבעו שבועת המשנה ויטלו. והדיין ר' איציקל אמר לו, שהמת הוא עומד לפנינו, ומבקש מאתנו לקרוע השט"ח שנפרע להיות תיקון לנשמתו. ולא רצה הרב להאמין. אז גילה הדיין עיני הרב, וירא את המת עומד לבקש על נפשו. ועם כל זה אמר הגאון הנ"ל שאינו משיגה על זה ואין משגיחין בבת קול (ברכות נב.) כי [תורה] לא בשמים היא. והשבעים שבועת המשנה וכתב פס"ד להיורשים, והקדוש הדיין ר' איציקל לא רצה לחתום על הפס"ד... (רמתים צופים תנדב"ז פ"ד אות קטז).

הוא היה אומר

ויאמר ה' אל משה וגו' ואל יבא בכל עת אל הקודש וגו' (ויקרא טז, ב). שמעתי מפי הרב המגיד החסיד המפורסם מוה"ר יחיאל מיכל ז"ל שאמר בשם אביו החסיד המפורסם מוה"ר יצחק ז"ל, איתא בגמרא (כתובות נ.) 'עושה צדקה בכל עת' (תהלים קו, ג), זה המפורסם בניו ובנותיו כשהם קטנים. אם כן העולם פוטרם עצמן מצדקה לאחרים, ואומרים. שיוצאין בזה שנקרא ג"כ צדקה. וזה שאמר הכתוב, 'ואל יבא בכל עת', דהיינו באותו הצדקה שמרומם בפסוק 'עושה צדקה בכל עת', בזה אינו בא 'אל הקודש' פנימה לקדש נשמתו, כי אם בצדקה גמורה אל אחרים. (נגזי יוסף להרה"ק רבי יוסף בלך מאלעסק-סטאנוב). זיעוכ"א.

נצור לשונך

עפ"י סדר
הלימוד היומי

הלכות
שמירת הלשון

ז יסן - הלכות אסורי לשון הרע - כלל ח

ת. וְדַע, דְּמָה שֵׁשׁ אֹמְרִים, דְּמִתָּר לְסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע עַל בְּעֲלֵי
הַמַּחְלֶקֶת, דּוֹקָא אִם הוּא רוֹאֵה, שְׂעַל יְדֵי שִׁנְיָה לַפְּנֵי אַנְשִׁים אַתְּ גְּדַל
תְּרַמִּיתָם בְּזַה הַעֲנֵן, וְיִרְאוּ שְׂאִין הַדִּין עִמָּם, מִתּוֹךְ זֶה תִּשְׁבֶּת הַמַּחְלֶקֶת,
אָבֵל בְּלֹא הֶכִי (בְּלֹא זֶה) אֵין שׁוּם חִלּוּק בְּדַבָּר. גַּם צְרִיךְ לֵאמֹר הַפְּרִטִים
שְׂאָבָאֵר: (א) שְׂהַדְבָרִים, שְׂעַל יָדָן הִסְכַּם בְּדַעְתּוֹ שֶׁהֵם בְּעֲלֵי מַחְלֶקֶת,
יִדַע מַעֲצָמוֹ, וְלֹא יִסְמַךְ בְּזַה עַל שְׂמִיעָה מֵאַחֲרֵים, אִם לֹא שֶׁנִּתְבָּרַר לוֹ
שְׂהוּא אָמֵת. ב) צְרִיךְ שִׁיכּוֹן לְתוֹעֵלַת הַנֶּל, וְלֹא מִצַּד שְׂנֵאָה.

ג) אִם בְּאִפְשָׁרוֹתוֹ לְהִשְׁקִיט הַמְרִיבָה בְּאִפְן אַחֵר, שְׂלֹא יִצְטַרַךְ לְדַבֵּר
עֲלֵיהֶם, כְּגוֹן, עַל יְדֵי הַחֻכָּה וְכִיּוֹצֵא בְּזַה, אִסּוּר לוֹ לְסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע
עֲלֵיהֶם, אִם לֹא שְׂהוּא יִרְא לְהוֹכִיחֵם, פֶּן בְּשִׂדְעוֹ בְּעֲלֵי הַמַּחְלֶקֶת מִזֶּה,
שְׂאֵין דַּעְתּוֹ עִמָּהֶם, יִפְרוּ עֲצָתוֹ, וְשׁוֹב לֹא יִהְיֶה לוֹ עֲצָה, אֵיךְ לְתַקֵּן אֶת
הַדְבָּר, אֵךְ בְּעֵינֵי בְּזַה צְרִיךְ שְׂקוּל הַדַּעַת גְּדוֹל, וְלֹא יִמָּהַר לְהַחֲלִיט
הַדְבָּר בְּדַעְתּוֹ לְהַטִּיל שֵׁם בְּעֲלֵי הַמַּחְלֶקֶת עַל צַד אֶחָד, רַק שִׂיתְבוֹנֵן
הֵיטֵב עַל פִּי הַתּוֹרָה, מִי הֵם בְּעֲלֵי הַמַּחְלֶקֶת. וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לְבַרֵּר
בְּדַעְתּוֹ הַדִּין עִם מִי, שֶׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה - עֲדִיף.

ט. וְדַע עוֹד, דְּאִפְלוּ לְבִזּוֹת וּלְחַרֵּף אֶת הַמֵּתִים גַּם בֶּן אִסּוּר, וְכִתְבוּ
הַפּוֹסְקִים, דִּישׁ תִּקְנָה וְחָרַם קְדֻמוֹנִים, שְׂלֹא לְהוֹצִיא לְעוֹ שֵׁם רַע עַל
הַמֵּתִים. וְכָל זֶה אִפְלוּ אִם הַמֵּת עִם הָאָרֶץ, וְכָל שֶׁכֵּן אִם הוּא תַלְמִיד
חֶכֶם, בְּוִדְאֵי הַמְּבֻזָּה אוֹתוֹ - עוֹן פְּלִילִי הוּא, וְחֵיב נִדְוִי עַל זֶה, כְּמוֹ
שֶׁנִּפְסַק בִּירוּדָה דַּעָה בְּסִימָן רַמ"ג סְעִיף ז'. וְאִסּוּר שֶׁל הַמְּבֻזָּה תַלְמִיד
חֶכֶם הוּא אִפְלוּ אִם מְבֻזָּה אוֹתוֹ בְּעֲצָמוֹ, וְכָל שֶׁכֵּן שְׂאִסּוּר לְבִזּוֹת אֶת
דְּבָרֵי תּוֹרָתוֹ.

מקדש מעט

ואיסור שיחה
בשעת התפילה

בעניין חשיבות
עניית אמן

יקריב אותו לרצונו

עיקר הכוונה בקרבן הוא, שיטבל האדם ויקריב את כל רצונו לעבודת הבורא, וזה שאומר הכתוב "קריב אותו לרצונו" - שיקריב אותו, כלומר את רצונו, לה' יתברך, וזה עיקרו של קרבן.

ועכשיו שאין בית המקדש קיים, ובמקום הקרבנות יש לנו את שלשת התפילות בכל יום, חובה עלינו לקיים אותה כראוי וכנכון, ולבטל את רצונו מפני רצון ה' יתברך ולא לדבר שום דיבור בשעת התפילה וקריאת התורה...

קונטרס כבוד ה' מאמר ג לפרשת ויקרא דף ע בתו"ד

הואים מדברי רש"י שקרבן של שלימות יתכן רק כשאין האדם פורש מכלל הציבור, ורק בשותפות עם כלל הציבור שייך לנדב עולה אמיתית לריח ניחוח לה'.

והיות שבזמן הזה כשאין בית המקדש קיים והתפילות הם במקום הקרבנות, לומדים מפסוק זה, שכל אדם שרוצה שתפילותיו ובקשותיו יתקבלו חייב להשתתף בשלימות עם הציבור בכל התפילות מתחילתם עד סופם, ואסור לו בתכלית האיסור לפרוש מן הציבור ולדבר בשעת התפילה וקריאת התורה.

ועל אף שפעמים קשה לו הדבר מאוד, אבל בזה שהתגבר על תאוות הדיבור הבוררת בקרבו בכדי לעשות נחת רוח לבורא, נחשב לו הצער כהקרבנות קרבן, ויושע בכל מה שצריך, כהבטחת הקב"ה: כי מכבדי אכבד!

קונטרס כבוד ה' מאמר א לפרשת ויקרא בתו"ד

הגות בענייני הפרשה

באור החסידות

חומרות בפסח - אמאי?

מה הלחץ, שואל ברוך נחמן את שמיל מוישה בזעף, מה נועקת שראית אחד מתקרב רק לחדר שמבשלים צרכי הפסח בלא בגד מנובם כראוי, וכי לכל דבר איסור אתה גם כל כך נסער, איין לשון הרע איז אסאך ערגער, שולף את הטענה הידועה בשביל לחמוק מכל חומרא.

שמיל מוישה לא כועס, הוא מבין ללבו של ברוך נחמן ועונה לו ברוגע. האמת שהנך שואל שאלת חכם אמיתית מה שנתנה איסור המין משאר איסורי התורה שהרחיקה תורה בהרבה הרחוקות ואיסורים, לא נצטוויו לבער מבתניו שום דבר איסור אלא המין בלבד, ויש לעיין בזה הלא דבר הוא.

הנה הסכת ושמע מה שמלמדנו גאון עוזנו החיד"א הדורש קל וחומר מריחוק האדם משונאו שכל כמה שהאדם מתרחק מאחד הדורש רעתו, על אחת כמה וכמה יש לו להתרחק מחמין המרמז ליצר הרע.

קודם מקדים החיד"א שברור שעיקר טעם ההרחקה מחמין הוא משום שהוא היצר הרע וזל"ק, עיניך לגבא יביעו שהרב ז"ל פשפש ולא מצא טעם לחומרות חמין אשר החמירה חורה וחו"ל טפי משאר איסורין על פי הפשט והדין, והוצרך לסמוך עצמו על הרמז כי החמין רמז ליצה"ר כמבואר היטב בדבריו, ונמצא שהרמז של החמין הוא הפשט, כי כל החומרות האלו לעורר האדם שצריך להתרחק מאד מאר מן היצר הרע, ולחפש בחורי וסדקי חדרי לבו אם שמין דבר נמצא בו למהר לבערו ולשרפו באש התורה, ולהזהר מאד בכל יראה ובל ימצא כולי האי ואולי ינצל ממנו.

וממשיך החיד"א לבאר וזה לשונו הזהב, ואחשבה לדעת הני חומרי דאיתנהו באיסור חמין ומוצא אני כי הם שבעה חומרי ואפשר לכוונם עם ז' שמות שיש ליצה"ר, כאשר חכמים הגידו פ' החליל (סוכה נ"ב ע"א) דרש רב עוירא ואי תימא ריב"ל, ז' שמות יש לו ליצה"ר, הקב"ה קראו רע, משה קראו ערל, דוד קראו טמא, שלמה קראו שונא, ישעיה קראו מכשול, יחזקאל קראו אבן, יואל קראו צפוני, וכלהו מייתי לה מקראי ע"ש. ויש להעיר מאי איפכת לן בשמות הללו ומה טעם יש בהם, ואם אמרו ברשיעי דלא מסקינן בשמיהו א"כ מה בצע למען רבות שבע שמות נקראו לו.

ואפשר כי הנה נודע דאין מלחמה גדולה וחזקה כמלחמת האדם עם יצרו, כי כבדה מאד, וכאשר סופר כי חיל המלך בשוכם מהמלחמה שמחים וטובי לב אשר נצחו האויבים להומם ולאבדם לשלול שלל ולבוז בו, הנה כי כן באו בששון ושמחה להפליא, ועמד זקן אחד לקראתם מה ברכה ברכם, יה"ר כשם שנצחתם המלחמה קטנה כן תנצחו המלחמה גדולה, אז נבהלו אלופי ושרי החיילים המה ראו כן תמהו כי היה מפורסם היות מלחמתם מלחמה גדולה הרבה מאד, וכה ענם הזקן הלא תדעו כי בכל עז ותעצומות המלחמה חזקה הזו היא כאין נגד מלחמת היצר, והמיטב אשר דיבר הזקן ההוא והיה טעמו טעם זקנים.

ומאריך שם החיד"א לבאר כל שם משמותיו של היצר למה מרמז לפי חומר הנסיון, הפיתוי, והסכנה שיש בו, וזה המשך לשונו ולעומתן אפשר להקביל חומרות שהחמירה תורה באיסור חמין כי הנה הם שבעה מצקות ונרות להאר עיני האדם להתרחק משבעה רעות היצה"ר הרומז לחמין, כי הנה החומרות הנה הנם שבעה, בדיקה, חיפוש בחורין וסדקים, ביטול, שריפה, אוסר בכל שהוא בל יראה, בל ימצא, והם כנגד שבע שמות היצה"ר המודעים רעותיו.

וכלפי אשר הוא רע מנעוריו אשר בצאתו מרחם קדמיה רשיעא צריך בדיקה לפני המועד, כשם שהוא זאת לפנים, ונגד אשר נקרא ערל, שהוא דבק בגוף כערלה, לכן בכל יראה ולא יועיל כלום בדיבוקו כאלו לא הי' ועשה ישנו אינו (כמאמרם ז"ל אינם ברשותו שלא אדם וכו') ולהיות שנקרא טמא כי דיבוקו מטמא על כן בל ימצא כי עסק התורה מפריד טומאתו ולא ימצא במחיצתו, ולפי העלות שמו שונא כי לא שלום יש שלום עמו כלל, טעון שריפה לבערו מן העולם ולשרפו באש דת ויען זה שמו ממשול, וכו' לכן אסור החמין בכל שהוא, דיש להושי כי כל שהוא שבו יהיה לפוקה ולמכשול, ואשר הוא היה לאבן, קשה כאבן על כן צריך ביטול לבטל ולהיות כעפרא אבנים שחקו מים חיים, מי באר התורה, ולעומת שבא בדרך הצפון בדק בשמיה צפוני ומסתרים שמו, על זאת טעון חיפוש, מחיפוש חופש כל חדרי חורי סדקי הבית והעליה ולשרש אחריו. ע"כ מקצת מלשונו הזהב של החיד"א יצוק"ל.

והנה בלקט יושר מביא מרבו התרומות הדשן בזה הלשון ואמר בסוף הדרשה למה אנו מחמירים כל כך הרבה בהלכות פסח יותר משאר איסורים, ויש לומר כיון שראינו שהקב"ה מחמיר וכתב "בל יראה וכל ימצא" ומאי נפקא מינה להקב"ה אם אנו אוכלין חמין או מצה, אלא כמלך שצוה לעבדיו לעשות דבר, וכיון שראינו שהמלך מחמיר אנו עבדיו נמי מחמירין בזה המצוה. ע"כ לשונו.

הלא שמעת שלא אנו אלו שמחמירים מאוד מאוד בזהירות ממשוהו חמין, אלא רצון המלך כן הוא, על כן הבה נקיים המצוה בשמחה ובטוב לבב ונחזור לעבודת הקודש של הקשר"ק כראוי, ויעל לנחת רוח לפני אדון כל. יישר כח שמיל משה שהארת את עיני, א כשרין פרייליכן פסח.